

Kiállítás

Név	Kor	Terem	Leírás
Ékszerbolt kiállítás	Árpád kor	Ékszerbolt	<p>A kapun belépve, baloldalon az első vitrinben az őskor ékszerei kaptak helyet. Az egyszerűbb amulettek mellett láthatóak itt tengeri kagylókból és csigákból készült ékszerek is, ezek bizonyítják, hogy a távolsági kereskedelem már akkoriban is létezett. A bronzkori ékszerek mellett megtekinthetik a szkíták testpecsételéshoz készített pintaderáit, melyeket hasonlóan használtak, mint a mai bélyegzőket. Testre, ruhára pecsételtek velük különböző motívumokat. Ugyanitt láthatóak a vaskori kelták jellegzetes hólyagos lábpercei is.</p> <p>Balkéz felé, a következő vitrinben a népvándorlás korának ékszereiből láthatnak válogatást, melyek közül kiemelendők a germán gepidák kétoldalas csont fésűi, illetve az avarok csodálatos arany ékszerei.</p> <p>A vitrinek előtt elhelyezkedő pultban a római kori szarmaták ékszerei láthatóak. A szarmaták élénk kereskedelmi kapcsolatot folytattak a rómaiakkal, ezt ékszereiken is jól nyomon lehet követni. Számos római és római mintára készült tárgy található a pultban. A korszak legjellegzetesebb ékszertípusa a fibula, mely tulajdonképpen egy díszesen kivitelezett ruhakapcsoló tű, mellyel a római mintára készült tógaszerű lepelruhákat kapcsolták össze. A szarmaták rengeteg üvegpasztából, illetve különböző kövekből (pl. borostyánból) készült gyöngyöt is használtak nyakláncnak, karkötőnek, de ruhájuk szegélyeit is gyöngyökkel díszítették. Ezeknek a gyöngyöknek az elhelyezkedéséből tudjuk, hogy a szarmata nők is hordtak nadrágot.</p> <p>A terem közepén látható karperec a honfoglaló magyarokhoz köthető. Eredeti formájában egy csuklós pánttal zárható bizánci mintára készült karperec volt. Értéke miatt már valószínűleg viselőjének örökösei darabokra vágták, így csak az itt látható két töredéke maradt meg. A rajta látható mitikus állatalak és növényi motívumok a honfoglalók legelőkelőbb rétegének ékszereire jellemzőek.</p> <p>A termen körbeérve, az ajtó melletti vitrinben a honfoglaló magyarok egyszerűbb ékszerei és a középkori magyarság ékszerei kaptak helyet.</p> <p>A falon található tablók segítségével átfogóbb képet kaphatnak az ékszerek és a társadalom kapcsolatáról, arról, hogy a hitvilág miképp befolyásolta az ékszerek viselését, és hogy miképpen szépítkeztek a régi korok emberei.</p>

Tárgyak

Leltári szám	Név	Leírás	Méret	Anyag	Lelőhely	Ásató
--------------	-----	--------	-------	-------	----------	-------

79.1.4-11	Agyag pecsétlők	-	-	-	-	-
79.1.4-11	Agyag pecsétlők (6 db)	-	H: 2-3,8 cm, Sz: 1,7-1,8cm	Agyag	Orosháza-Gyopáros	T. Juhász Irén
2018.5.000.3	Bronz karperec	-	-	-	Bszta.-Hármas hlm. RÉ-11	-
78.6.12. MMM	csónak alakú edény	szürkésbarna, kézzel formált, csónak alakú edény. Külső oldalán bekarcolt geometrikus vonalminta látható. Méretek: Ma.: 6,6 cm, H: 9,4 cm. Lelőhely: Szarvas-Malom-zugi csatorna, teleplelet. Ásató: Makkay János (1977)	-	-	-	-
78.5.10. MMM	Csőtálpas edény	szürkésbarna, kézzel formált csőtálpas edény. Kónikus tál- és talprészének külső oldalán bekarcolt geometrikus vonalminta látható. Kiegészített.	Ma.: 14 cm, tál szélessége: 18,8 cm.	Agyag	Szarvas-Malom-zugi csatorna	Makkay János (1977)
78.91.1. MMM	Emberi alakot mintázó, stilizált szobrocska, lapos idolo	szürkésbarna, kézzel formált, emberi alakot mintázó, stilizált szobrocska. Feje háromszög alakú, hátracsapott. Sem a szemeket, füleket, orrot, vagy a száját nem ábrázolták. A test lapos, átfúrt. Elülső és hátsó oldalán bekarcolt vonalmotívummal díszített. Ép. Méretek: Ma.: 6,7 cm, Sz: 3,6 cm, V: 0,9 cm. Lelőhely:-Szarvas-Rózsás-halom, felszíni leletként került elő, az 1970-es évek közepén a Magyar Régészeti Topográfia munkálatai során.	Ma.: 6,7 cm, Sz: 3,6 cm V: 0,9 cm	Agyag	Szarvas-Rózsás-halom	Magyar Régészeti Topográfia
79.1.4	Kürtös végű ezüst karperec töredékei (2 db)	-	H: 4,8 cm, Lk átm: 0,3 cm, Ln átm: 1,9 cm; H: 5 cm; Lk átm: 0,31 cm, Ln átm: 2 cm	Ezüst	Endrőd – Dobos-kert	T. Juhász Irén
88.22.7	Öntött bronz, áttört, lapos griffes motívummal díszített övveret	-	H: 2,81 cm Sz: 2,19 cm	Bronz	Szarvas - volt Grexa téglagyár	T. Juhász Irén

88.22.3	Öntött bronz, áttört, lapos griffes motívummal díszített övveret (1 db)		H: 2,85 cm Sz: 2,25 cm	Bronz	Szarvas - volt Grexa téglagyár	T. Juhász Irén
88.22.4	Öntött bronz, áttört, lapos griffes motívummal díszített övveret (1 db)		H: 2,85 cm Sz: 2,25 cm	Bronz	Szarvas - volt Grexa téglagyár	T. Juhász Irén
88.22.6	Öntött bronz, áttört, lapos griffes motívummal díszített övveret (1 db)		H: 2,79 cm Sz: 2,2 cm	Bronz	Szarvas - volt Grexa téglagyár	T. Juhász Irén
88.22.13	Öntött bronz, fél oldalán bordázottan díszített téglalap alakú bronz lemezke (1 db)		H: 2,76 cm, Sz: 1,2 cm	Bronz	Szarvas – volt Grexa-téglagyár	T. Juhász Irén,349. sír
88.22.1	Öntött bronz, lapos griffes motívummal díszített, nagyszíjvég (1db)		H:10,2 cm Sz: 2,5-2,9 cm	Bronz	Szarvas - volt Grexa téglagyár	T. Juhász Irén
88.22.8	Öntött bronz, lapos indás motívummal díszített, címerpajzs alakú mellékszíjvég (1db)		H: 3,55 cm, Sz: 1,28 cm	Bronz	Szarvas – volt Grexa-téglagyár	T. Juhász Irén,349. sír
88.22.10	Öntött bronz, lapos végein stilizált vízicsikó fejekkel díszített övfüggesztő (1 db)		H: 5,45 cm	Bronz	Szarvas – volt Grexa-téglagyár	T. Juhász Irén,349. sír

53.36.1	Pávasárkány ábrázolásokkal díszített csuklós pántkarperec töredékei Szarvasról	A szarvasi honfoglalás kori karperec töredékei a Vajda Péter Gimnázium gyűjteményéből kerültek át a Tessedik Sámuel Múzeumba. Lelőhelye ismeretlen, valószínűleg Krencsmárik Endre szarvasi tanár ásatásai során került elő a múlt század '20-as éveiben, esetleg szarvasi távozása és halála után egy tanítványa vihette be a gimnáziumba 1930 és 1950 között. A töredékek hiányos volta ellenére teljes szerkezete jól rekonstruálható. A vékony ezüst lemezpántot bizánci mintára egy csuklós taggal zárták, melynek nyomai a töredékeken megfigyelhetők. Hasonló bizánci karperec ép formában a Tiszaeszlár-bashalmi (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) honfoglalás kori temetőből ismert. A lemez díszítését az ötvös poncolásos technikával alakította ki. Felületén keretbe foglalt mitikus állatalakok láthatóak, melyeken oldalukból vagy hátukból kinövő növényi ornamentika látható, mely vagy az állat visszakunorodó farka, vagy akár a lovaszt szimbolizáló életfamoatívum is lehet. Az állatok váltakozva egymásnak háttal és egymással szemben állnak, az őket befoglaló kerek kereteket szintén növényi ornamentika köti össze. A tárgy az előkelő honfoglalókat jellemző ún. tarsolylemezek köréhez tartozik, és feltehetően még a honfoglalás előtti időkben készült, valahol Kijev környékén. A karperecen látható mitikus állatalakokat Kovalovszki Júlia szárny nélküli griffnek határozta meg, de felmerült az is, hogy növényi mintákból alakított ló (táltos) látható a képen.	H.: 14,2 cm, 6,38 g	Aranyozott ezüst	-	-
78.90.3. MMM	Plasztikus bikafej ábrázolás egy edénytöredéken	Szürkésbarna, kézzel formált, plasztikus bikafej ábrázolású edénytöredék. A fej háromszög alakú. A szemeket, orrot bekarcolt vonal jelzi. Kopott.	H: 3,2 cm, Sz: 1,2 cm.	Agyag	Szarvas- Malom- zugi csatorna, teleplelet.	Makkay János (1977)
78.90.2. MMM	plasztikus bikafej ábrázolás egy edénytöredéken	szürkésbarna, kézzel formált, plasztikus bikafej ábrázolású edénytöredék. A fej háromszög alakú. A szemeket, orrot bekarcolt vonal jelzi.	H: 3,8 cm, Sz: 3,5 cm	Agyag	Szarvas- Malom- zugi csatorna, teleplelet	Makkay János (1977)
-	Római kori trapéz alakú zománcterakásos (emailos) fibula	Római kori trapéz alakú zománcterakásos (emailos) fibula, egy 2020. június 3-i régészeti megfigyeléshez kapcsolódó műszeres lelőhely-felderítés során került elő a Szarvas-Halásztelek, Sziráczi-tanya nevű lelőhelyen mely a Nagyfoki-holtág partján található. A lelet azóta restaurálva lett. (A lelet megtalálói: Kelemen Gábor és Czesznak Zsolt, fotó: Baksáné Bacsu Anita)-	-	-	-	-

2017.3.25.1	Sodrott, nyitott arany félhold alakú fülbevaló (1 db)		Átm: 2,39 cm x 1,85 cm, V: 0,1 cm	Arany	Szarvas – Kovács halom	Gulyás András, 25. sír
2017.3.25.1	Sodrott, nyitott arany félhold alakú fülbevaló (1 db)		Átm: 2,39 cm x 1,85 cm, V: 0,1 cm	Arany	Kovács Halom	Gulyás András

Vitrinek

Név	Leírás	Kor
ÁVK kerámiák	ÁVK kerámiák vitrin	Neolit
ÁVK szobrok	ÁVK szobrok vitrin	Neolit
Honfoglalás-késő középkor	Honfoglalás-késő középkor	Honfoglalás
Népvándorlás kor-avar/gepida	Népvándorlás kor-avar/gepida	Őskor
Őskor	Őskor Vitrin - Ékszerbolt	Őskor
Római kor (szarmata)	Római kor (szarmata) ékszerek vitrin	Szarmata